

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **D. T. D.**, narozený X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem X

zastoupen advokátem JUDr. Jindřichem Bellingem
sídlem Husitská 70/24, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2022, č. j. OAM-2/LE-LE05-HA10-R2-2019

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2022, č. j. OAM-2/LE-LE05-HA10-R2-2019, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2022, č. j. OAM-2/LE-LE05-HA10-R2-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

II. Žalobní body

2. Žalobce vnímá jako šikanózní, že jeho případ zpracovává kancelář vzdálená cca 380 km od místa jeho bydliště (Havířov), a zde se také konaly všechny úkony v řízení, s výjimkou závěrečného předání rozhodnutí.
3. Správní orgán dezinterpretuje ustanovení § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Toto ustanovení nelze interpretovat tak, že tím účastník řízení ztrácí právo účastnit úkonů, o nichž byl vyrozuměn pouze jeho zástupce.
4. Žalovaný při posouzení splnění podmínek pro udělení ochrany podle § 12 písm. a) zákona o azylu pouze konstatuje, že „*nesouhlas s komunistickým režimem nelze považovat za pronásledování*“, žádným způsobem však nevysvětluje význam opakovaných varovných pohovorů s policejním orgánem v souvislosti s kritickými projevy žalobce. Nevádí, jak se takový pohovor projeví v osobních záznamech občana a jak tento fakt ovlivní jeho další osud.
5. Žalovaný se při posouzení splnění podmínek pro udělení ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu nevyrovnal s otázkou, jak reálná byla hrozba v souvislosti s názory, které žalobce veřejně projevil.
6. Žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že musí být zastánce nepohodlných protistátních názorů nutně nějak organizován. V případě žalobce se jednalo o neformální skupinu vrstevníků sdílejících podobný postoj, vyměňovali si mezi sebou názory a informace na veřejná témata.
7. Žalobce nemá obavu z plnění svých závazků ve Vietnamu. Jeho dluhy jsou však v rukou vyděračských a lichvářských gangů, které prorůstají do státního či municipálního aparátu. Informace, které správní orgán shromáždil o tamních programech proti lichvě, potvrzují, že tento problém existuje. Úvaha, že „*není důvod si myslet, že by nedostal svému závazku a dluh ve Vietnamu zaplatil*“ je jen čirou spekulací bez opory ve znalosti reálných poměrů. Oběti lichvářů jsou především osoby z hůře situovaných vrstev v důsledku sociální nerovnosti (sekundární sociální skupina), což je zahrnuje pod pojem příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalobce uvedl, že na území České republiky vstoupil již v březnu 2009 a pobýval zde na základě povolení k pobytu (dlouhodobý pobyt za účelem podnikání). O jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

prodloužení však nepožádal v roce 2016 s tím, že si byl vědom vypršení platnosti svého pobytu. Následně žalobce pobýval v České republice nelegálně a v roce 2016 mu bylo uloženo správní vyhoštění. Z území České republiky nevycestoval a pobýval zde bez dokladů. V roce 2017 mu bylo opět uloženo správní vyhoštění.

9. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl pronásledován.
10. Žalobce uvedl, že původně přicestoval do České republiky za svým otcem, protože zde zamýšlel podnikat. Doplnil, že měl ještě dva důvody k odchodu z Vietnamu, které již v průběhu správního řízení uvedl. Jeho důvody se týkají korupce, která je ve Vietnamu. Žalobce nesouhlasí s politikou Komunistické strany Vietnamu ani s vietnamskou vládou. Do České republiky přicestoval, protože zde má otce. Navíc, když vyřizoval cestu do České republiky, jeho rodina si ve Vietnamu půjčila peníze. Z Vietnamu vycestoval bez problémů. Rovněž tam nikdy nebyl trestně stíhán. Jednou nebo dvakrát byl předvolán na obvodní oddělení policie, kde ho upozornili, že si má dávat pozor na své názory. Tehdy se jednalo o jeho názor na politiku, konkrétně korupci a to, že komunistická strana Vietnamu a vietnamská vláda nepomáhají svým občanům. Vyjadřoval se společně s ostatními proti vládě, například když se sedělo na chodníku a hovořilo se.
11. Žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalobce neměl během svého pobytu v zemi původu žádné problémy s vietnamskými státními orgány či bezpečnostními složkami, natož v míře odpovídající mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení nebo trestání. Žalobce neuvedl ani žádné jiné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že mu v případě návratu do vlasti reálně hrozí přímé a bezprostřední nebezpečí takového jednání ze strany státních orgánů země, které by bylo možné vyhodnotit jako vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Žalobce sám uvedl, že kritizoval vietnamský režim nahodile mezi svými známými a nijak se v této věci neorganizoval. Žalobce svou aktivitu v rámci kritiky vietnamského režimu před svým odjezdem z Vietnamu a za svého pobytu v České republice nijak nedoložil, pouze obecně sdělil, že nesouhlasí s režimem ve Vietnamu, a to především kvůli míře korupce, která se ho osobně dotkla v momentě, když nebyl přijat ke studiu na vojenské vysoké škole, přestože sám poskytl úplatek, čímž se podílel na korupci ve své vlasti.
12. K obavám žalobce, že ve Vietnamu nevydělá dostatek peněz k úhradě svého tamního dluhu, žalovaný konstatoval, že ekonomické potíže v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka, a nejsou tedy důvodem pro udělení azylu, ledaže by opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině, zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu.
13. Co se týče obav žalobce z věřitelů, od nichž si půjčil peníze, správní orgán konstatoval, že ani v tomto případě se nejedná o důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Je totiž zřejmé, že tyto výhrůžky ani tvrzená hrozba nijak nesouvisejí s důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Před odjezdem z Vietnamu žalobce neměl s věřiteli žádné problémy. Pouze vyjádřil obavy z možných problémů, pokud se vrátí do Vietnamu a nebude mít peníze k úhradě svého dluhu. Z obstaraných informací

vyplývá, že Vietnam je funkčním státem, jehož úřady a bezpečnostní aparát mají území státu zcela pod kontrolou. Občané Vietnamu tak mají možnost obrátit se v případě poškození trestnou činností či porušování jejich práv a svobod na příslušné orgány státní moci a domoci se ochrany své osoby a svých práv.

14. Žalobce o udělení mezinárodní ochrany požádal až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z území České republiky. Hlavním důvodem podání žádosti je tedy legalizace jeho dalšího pobytu na území České republiky. Žalobce přišel o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, neboť o jeho prodloužení nepožádal v zákonné lhůtě. Pokud má žalobce zájem setrvat na území České republiky, musí se podrobit režimu zákona o pobytu cizinců, a to i za nutnosti dočasného vycestování z území České republiky a podání příslušných žádostí v souladu se zákonem z území Vietnamu.

IV. Obsah správního spisu

15. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 2. 1. 2019 během svého zajištění v Zařízení pro zajištění cizinců Balková. Žalobce ve své žádosti uvedl, že o azyl žádá z politických důvodů, půjčil si peníze ve Vietnamu a nemůže se tam vrátit, neboť by jeho život mohl být ohrožen.
16. Dne 24. 1. 2019 žalobce poskytl údaje k podané žádosti. Uvedl, že se neangažuje v žádné politické straně. Kdysi nesouhlasil s komunistickým režimem a s vedením komunistické strany. Na vysokou školu nemusel skládat zkoušku, ale stačilo zaplatit. S korupcí a podplácením žalobce nesouhlasí. Byl předvolán na místní policii na upozornění. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedl nesouhlas s korupcí a skutečnost, že si před vycestováním z Vietnamu půjčil peníze, které nevrátil. Uvedl, že dostal upozornění od policie ve Vietnamu, když se vyjádřil proti tamnímu vedení. V České republice má navíc manželku. Právní zástupce žalobce uvedl, že žalobce po dobu svého pobytu v České republice nenavštívil Vietnam ani jednou. Následně upřesnil, že manželka žalobce se narodila na území České republiky a je občankou Vietnamské socialistické republiky.
17. Dne 22. 3. 2019 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že Vietnam opustil dne 4. 2. 2009 a během svého pobytu v České republice do Vietnamu nikdy nevycestoval. V České republice žil jeho otec a žalobce za ním přijel za účelem podnikání. Zároveň vycestoval z důvodu korupce a nesouhlasu s komunistickou stranou i vládou. Uvedl, že jeho rodina si půjčila peníze, když si zařizoval vycestování do České republiky. Ve Vietnamu nebyl trestně stíhaný, ale jednou až dvakrát byl upozorněn na to, že „*blbě vyhlásil názor*“. Byl předvolán na policejní oddělení, kde ho upozornili, že si musí dávat pozor na to, co říká. Jeho názor se týkal politiky. K předvolání došlo v roce 2007 nebo 2008. Uvedl, že svůj nesouhlas s podplácením, korupcí a politikou dal najevo a následkem toho byl předvolán na obvodní policii. Žalobce zároveň uvedl, že mu hrozí nebezpečí v případě návratu kvůli tomu, že si půjčil peníze. Uvedl, že se obává o svůj život. Obává se mafie ve Vietnamu, která půjčuje na vysoký úrok. Jsou to lichváři. Volali mu, ještě když byl ve Vietnamu. S žádostí o pomoc se na nikoho neobrátil, neboť se obává, že jej zbijí. Člověk, od kterého si půjčil peníze, je pouze prostředník, ten, kdo půjčuje, je nějaký úředník.

18. Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 7. 2019, č. j. OAM-2/LE-LE05-HA10-2019, bylo řízení o žádosti žalobce zastaveno podle § 25 písm. j) zákona o azylu. Z informace Správy uprchlického zařízení, provozovatele Pobytového střediska v Kostelci nad Orlicí vyplynulo, že žalobce opustil dne 24. 7. 2019 bez povolení správního orgánu Pobytové středisko v Kostelci nad Orlicí, aniž by oznámil místo svého dalšího pobytu. Žalovanému nebylo známo místo pobytu žalobce a dle zjištěného stavu věci nebylo možné o žádosti žalobce rozhodnout. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 8. 2019, č. j. 29 Az 16/2019-50, bylo toto rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.
19. Dne 29. 4. 2021 byl s žalobcem proveden doplňující pohovor k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvody pro podání žádosti uvedl, že v České republice je sedm či osm roků, odváděl povinné odvody, dále půjčka ve Vietnamu, nesouhlas s vietnamským režimem a skutečnost, že má v České republice manželku a dítě. Jeho otec pobýval na území České republiky, ale v roce 2011 se vrátil do Vietnamu. V České republice má strýce. Na otázku, kdy žalobce a jeho manželka uzavřeli sňatek, odpověděl, že nemají oddací list. Ve Vietnamu žije jeho otec, matka a sestra. Svůj nesouhlas s totalitou a korupcí ve Vietnamu vyjadřuje otevřeně mezi kamarády a se sousedy. V roce 2007 se zúčastnil mítinku. Nijak se při projevovalí svých názorů neorganizoval. Při předvolání na obecní policii dostal varování, že nesmí kritizovat na veřejnosti. Někdy dostal i facku. Uvedl, že byl vietnamskou policií předvolán minimálně dvakrát. Když byl na stanici poprvé, tak mu zopakovali, co říkal na veřejnosti. Tehdy dostal pokutu. Když tam byl podruhé, dostal facku. Bylo mu řečeno, že bude-li pokračovat, budou to řešit právní cestou a může být poslán do tábora k převýchově. Během svého pobytu v České republice se o situaci ve Vietnamu nezajímal. Vietnamský režim kritizuje, ale ne tak hodně, jako předtím. Uvedl, že se hodlá „zúčastnit“ skupiny Van Lang, což je skupina osob, které mají stejný názor, jako žalobce. Vystupují proti totalitě ve Vietnamu a požadují svobodu slova. Žalobce se v této skupině neangažoval, ale sleduje ji na Facebooku. Žalobce uvedl, že se na něj matky ptala obvodní policie v roce 2010 a 2011. Ptali se, kdy přijede na návštěvu, ale nepředvolali ji. Žalobce si myslí, že to bylo následkem kritiky, kterou projevili v roce 2007. Před vycestováním žil v Hanoji, kde si uprostřed roku 2008 půjčil peníze na podnikání. Uhradil již 10 % ze svého dluhu. Pokud by se vrátil do Vietnamu, neví, jestli by dluh mohl splácet, neboť neví, jakou by tam měl práci. Svůj dluh již několik let nesplácí. Volali mu, když zjistili, že měl v plánu vycestovat do České republiky. Naposledy poslal splátku asi v březnu 2011. Jeho dluh je vysoký a bojí se vrátit do Vietnamu. Neví, jestli by mohl požádat vietnamskou policii o pomoc. Chtěl by zůstat v České republice, neboť bude otec a chce se postarat o svou rodinu. Sousedovi, který nesplácel půjčku, uřízli prst na ruce. Zavolali policii, ale ta nic nevyřešila.
20. Právní zástupce žalobce byl vyrozuměn ze dne 28. 6. 2021 informován o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí dne 12. 7. 2021 a vyjádřit se k nim. Vyrozumění obsahovalo poučení, že v souladu s ustanovením § 34 odst. 2 správního řádu je seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí správním úkonem, při němž žalobce nemusí být osobně přítomen, a proto nebyl k předmětnému správnímu úkonu vyzván. V souladu s § 22 odst. 2 zákona o azylu tak není pro příslušný správní úkon zajištěno tlumočení. Žalobce se z úkonu omluvil, neboť měla jeho partnerka dne 12. 7. 2021 termín porodu. Zároveň požádal o určení nového termínu seznámení s podklady. Žádost žalobce byla považována za bezpředmětnou, neboť žalovaný měl za to, že zmocněnec

žalobce je schopen i povinen v rámci své činnosti zhodnotit konkrétní podklady pro vydání rozhodnutí ve věci a případně navrhnout jejich doplnění. Právní zástupce žalobce dopisem ze dne 5. 9. 2021 objasnil, že žalobce nevytýká žalovanému, že výzvu k seznámení s podklady rozhodnutí zaslal pouze jeho právnímu zástupci. Žalobce se však chtěl i sám seznámit s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Právní zástupce žalobce žádal o stanovení nového termínu seznámení s podklady rozhodnutí a požádal o provedení úkonu na některém z pracovišť žalovaného blíže k místu pobytu žalobce.

21. Napadené rozhodnutí ze dne 25. 1. 2022 bylo žalobci předáno dne 14. 2. 2022. K žádosti právního zástupce žalobce o stanovení náhradního termínu seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí žalovaný uvedl, že pokud žalobce zamýšlel nahlédnout do svého správního spisu, měl správní orgán o tuto možnost písemně požádat.
22. K § 12 písm. a) zákona o azylu žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl pronásledován.
23. Žalovaný neshledal, že by žalobce měl odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Zohlednil, že žalobce si před vycestováním bez problémů zařídil cestovní doklad. Zároveň si tento doklad bez problémů vyřídil i v roce 2016 na Velvyslanectví Vietnamu v Praze. Kritické názory na vietnamský režim projevoval pouze nahodile v rámci rozhovorů a měl v úmyslu připojit se ke skupině studentů Van Lang na Facebooku. Žalovaný rovněž uvedl, že byly ve vyjádřeních žalobce rozpory. Žalobce ani jeho právní zástupce nedoložili v rámci řízení před správním orgánem avizované dokumenty, které by potvrzovaly žalobcova tvrzení ohledně jeho předvolání na policii. Žalobce svou kritiku režimu žádným způsobem nedoložil a pouze obecně sdělil, že s režimem nesouhlasí. Žalovaný poukázal na řízení o správním vyhoštění žalobce, v rámci něhož žalobce neuvedl, že se v případě návratu do Vietnamu obává pronásledování z politických důvodů. Upozornil, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z území České republiky. Ve vztahu k dluhu žalobce žalovaný poukázal na zprávy o zemi původu žalobce, z nichž vyplývá, že vietnamská vláda a Ministerstvo veřejné bezpečnosti Vietnamu bojují proti trestné činnosti lichvy. Shledal tak, že žalobce se může v případě potřeby s žádostí o pomoc obrátit ke státním orgánům Vietnamu. Obavy žalobce ohledně dluhu nesouvisejí s azylově relevantním důvodem ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Ekonomické potíže uváděné žalobcem nejsou důvodem pro udělení azylu. Žalovaný v případě žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný neshledal žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobci hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaný neshledal, že by žalobci hrozilo mučení nebo nelidské či ponižující zacházení. Dle informací o Vietnamu vláda omezuje pohyb některých jedinců, obzvláště těch, kteří vyjadřují kritiku. Žalobce však nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace. Neuvedl, že by měl od předvolání na policii začátkem roku 2008 do svého vycestování v únoru roku 2009 jakékoliv problémy s vietnamskou policií. Žalobce nebyl nijak aktivní v kritice současného vietnamského režimu a správní orgán nemá žádný důvod se domnívat, že by se o jeho osobu státní orgány zajímaly po jeho současném návratu do vlasti. Žalovaný konstatoval, že v zemi původu žalobce neprobíhá ozbrojený konflikt, na základě něhož by mu hrozila vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný neshledal, že by vycestování žalobce bylo v rozporu s mezinárodními závazky České

republiky, neboť jeho partnerka a dítě jsou také státními příslušníky Vietnamu. Neudělením doplňkové ochrany žalobci tak nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého a rodinného života žalobce.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
25. V žalobě je kromě porušení procesních práv účastníka namítáno nesprávné hodnocení obav žalobce v souvislosti s jeho dluhy, které jsou v rukou vyděračských a lichvářských gangů, které prorůstají do státního či municipálního aparátu, oběti lichvářů jsou především osoby z hůře situovaných vrstev v důsledku sociální nerovnosti (sekundární sociální skupina), což je zahrnuje pod pojem příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
26. Žalovaný v rámci posouzení této námitky vycházel mj. z informace Ministerstva vnitra Velké Británie ze zjišťovací mise ve Vietnamu ze dne 20. 3. 2020, která se má k „úvěru načerno“ vyjadřovat, viz strana 13 napadeného rozhodnutí. Tato zpráva však není součástí správního spisu, námitku žalobce tak nelze přezkoumat.
27. Soud má za to, že uvedená zpráva nikdy nebyla součástí správního spisu, jednotlivé strany jsou číslované, chybí sice strany 118 až 121, ale dle seznamu spisového materiálu mělo jít o doručenkou a materiály k privátu (ubytování žalobce), nadto musí jít o chybějící materiály z období roku 2019, vzhledem k dataci listin na stranách 122 a dále (chybějící zpráva je až z března 2020).
28. Dle judikatury je nezbytné, aby veškeré podklady, o něž správní orgán opírá svoje rozhodnutí, byly trvalou a nezměnitelnou součástí správního spisu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2008, č. j. 1 Afs 7/2008-91, ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8 Afs 15/2012-25, nebo ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Ans 14/2012-35). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84 ve vztahu k vadám řízení dovodil, že soud je oprávněn (a současně i povinen) přihlédnout k nim z úřední povinnosti pouze tehdy, pakliže brání soudnímu přezkumu rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2020, č. j. 9 Azs 152/2020-37: „*Skutkový stav, z něž vycházel žalovaný, tedy nemá oporu ve správním spise, což je obecně důvodem nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí. Pro posouzení, zda měl městský soud z úřední povinnosti reagovat na absenci podkladů ve spise, je tedy rozhodující, zda z nich sám musel vyjít při vypořádání žalobních námitek.*“
29. Námitku žalobce, že jeho dluhy a obavy z lichvářů nebyly z hlediska možnosti udělení azylu podle § 12 zákona o azylu správně posouzeny, nebylo možné přezkoumat, jedná se tudíž o důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Soud pro úplnost konstatuje, že žalovaný z této zprávy dle napadeného rozhodnutí vycházel i při posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany.
30. I přes shora uvedené je možno posoudit žalobní námitky ohledně tvrzených procesních pochybení žalovaného.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

31. Podle § 34 odst. 2 správního řádu „[s] výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak“.
32. Podle § 36 odst. 3 věty první správního řádu „[n]estanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal“.
33. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2003, č. j. 7 A 112/2002-36, č. 303/2004 Sb. NSS, smyslem § 36 odst. 3 správního řádu „je umožnit účastníku řízení, aby ve fázi ‚před vydáním rozhodnutí‘ mohl uplatnit své výhrady, resp. učinit procesní návrhy tak, aby rozhodnutí skutečně vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Účastník řízení si sám nemůže učinit právně relevantní úsudek o tom, kdy je shromážďování podkladů rozhodnutí ukončeno.“
34. Žalobce namítal, že ustanovení § 34 odst. 2 správního řádu nelze vykládat tak, že účastník řízení, je-li v řízení zastoupen, ztrácí právo účastnit se na úkonech, o nichž byl vyrozuměn pouze jeho zástupce. Žalovaný pochybil, když na základě omluvy žalobce a jeho žádosti o stanovení nového termínu úkonu seznámení s podklady rozhodnutí v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany nový termín nestanovil a tento úkon neprovedl. Městský soud shledal tuto námitku žalobce důvodnou.
35. Žalovaný v souladu s § 34 odst. 2 správního řádu vyrozuměl právního zástupce žalobce dne 28. 6. 2021 o možnosti žalobce seznámit se s podklady rozhodnutí dne 12. 7. 2021 v 10:00 hod. na pracovišti OAMP MV ČR v Havířově a vyjádřit se k těmto podkladům. Právní zástupce žalobce dne 9. 7. 2021 omluvil neúčast žalobce z úkonu a požádal jménem žalobce o určení nového termínu seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. K omluvě a žádosti připojil lékařskou zprávu ze dne 7. 7. 2021, která potvrzuje skutečnost, že byla partnerce žalobce naplánovaná indukce porodu na den 12. 7. 2021. Žalobce ani jeho právní zástupce se k seznámení s podklady rozhodnutí nedostavili.
36. Žalovaný vyrozuměl právního zástupce žalobce dopisem ze dne 3. 9. 2021, že žádost žalobce o stanovení nového termínu považuje za bezpředmětnou. Žalovaný v dopise uvádí: „Správní orgán je v případě správního úkonu seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí přesvědčen, že v situaci, kdy si konkrétní žadatel o mezinárodní ochranu zvolil pro své zastupování v rámci řízení zmocněnce, v tomto případě dokonce advokáta, je tento více než on schopen i povinen v rámci své činnosti zhodnotit konkrétní podklady pro vydání rozhodnutí ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany svého zmocnitele, případně navrhnout jejich doplnění apod.“ Městský soud s tímto názorem žalovaného nesouhlasí.
37. Žalovaný nepochybil, když o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí vyrozuměl pouze právního zástupce žalobce, neboť ve smyslu § 34 odst. 2 správního řádu se nejedná o úkon, kdy má účastník řízení osobně něco vykonat. Bez ohledu na skutečnost, že se nejedná o úkon, kdy má žadatel o udělení mezinárodní ochrany něco vykonat, jedná se ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu o povinnost žalovaného dát žadateli o udělení mezinárodní ochrany možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Je na žadateli o udělení mezinárodní ochrany a jeho právním zástupci, zda této možnosti využijí. V řešeném případě chtěl žalobce této možnosti využít osobně, bránila mu však okolnost na jeho vůli nezávislá, kterou řádně doložil (indukce porodu u jeho partnerky). Jak uvádí komentář ke správnímu řádu „skutečnost, že účastník je zastoupen, jej nijak

nezbavuje možnosti učinit úkon sám vlastním jménem“ (POTĚŠIL, Lukáš. § 34 [Obsah a rozsah zastoupení]. In: POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David, RIGEL, Filip, MAREK, David. Správní řád. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 202, marg. č. 6). Přestože se jedná o právo žalobce, které mohl uplatnit v zastoupení, žalobce projevil zájem na tom, aby tento úkon vykonal osobně, bez či za přítomnosti svého právního zástupce. Žalobce se z úkonu řádně omluvil a požádal o stanovení náhradního termínu. Na základě postupu žalobce nelze mít ani za to, že by se jednalo o obstrukční jednání žalobce. Naopak, svědčí o tom, že měl zájem se s informacemi o Vietnamu osobně seznámit a vyjádřit se k nim. Zároveň nelze přehlédnout, že seznámení se s podklady mělo proběhnout dne 12. 7. 2021, omluva s žádostí o stanovení nového termínu byla doručena dne 9. 7. 2021, zároveň k vydání napadeného rozhodnutí došlo až dne 25. 1. 2022, z časového hlediska tedy nic nebránilo žádosti vyhovět. Žalobci tak nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí tak, jak to požaduje § 36 odst. 3 správního řádu.

38. Městský soud nesouhlasí s názorem žalovaného, že právo žalobce mohlo být nahrazeno seznámením jeho právního zástupce s podklady rozhodnutí, neboť advokát je více schopen se k těmto podkladům vyjádřit. Soud má za to, že s ohledem na specifika řízení ve věci mezinárodní ochrany tomu nemusí být tak, že je právní zástupce žadatele o mezinárodní ochranu schopen se lépe vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Právní zástupce žadatele je zřejmě obeznámen s právní úpravou v oblasti mezinárodní ochrany, žalobce však lépe zná svůj azylový příběh a situaci ve vlasti. Nelze tedy bez dalšího zobecnit, že je právní zástupce žadatele o udělení mezinárodní ochrany lépe schopen se vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Vyjádří-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany zájem na uplatnění svého práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, musí mu to být umožněno také v případě, že je v řízení zastoupen právním zástupcem. Zároveň žalobce může preferovat osobní účast na tomto úkonu i z dalších důvodů, například ekonomických, když zástupce žalobce je advokát se sídlem v Praze, spis se pak nacházel v Havířově, lze předpokládat relativně vysoké náklady právního zastoupení spojené s tímto úkonem.
39. Při přezkumu námitky nesprávné aplikace § 36 odst. 3 správního řádu soud také shledal, že zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Údaje o zemi Vietnam ze dne 9. 4. 2021, byla dle seznamu spisového materiálu do spisu založena až dne 1. 2. 2022, tedy až po dni, kdy se měl žalobce seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí, a dokonce až po datu vydání napadeného rozhodnutí ze dne 25. 1. 2022. Dle judikatury si účastník řízení sám nemůže učinit právně relevantní úsudek o tom, kdy je shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí ve věci ukončeno (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2003, č. j. 7 A 112/2002-36). Právo žalobce tak bylo porušeno i v tomto směru, toto pochybení pak nemůže napravit teoretická možnost žalobce požádat o možnost nahlédnout do spisu.
40. Pokud není postupováno podle § 36 odst. 3 správního řádu, jde zpravidla podle judikatury řízení o obtížně odstranitelnou vadou spočívající v porušení správního řádu, ale také vadou spočívající v porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. v porušení zásad v nich zakotvených, což má takřka vždy za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci (nález sp. zn. III. ÚS 58/2000 ze dne 12. 10. 2000, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2003, č. j. 7 A 130/2002-28).
41. Městský soud nicméně neshledal, že by byl postup žalovaného šikanózní, když případ zpracovávala kancelář vzdálená přibližně 380 km od místa bydliště žalobce, a na tomto pracovišti se konaly všechny úkony v řízení, s výjimkou závěrečného předání

rozhodnutí. Městský soud na základě spisového materiálu nedospěl k závěru, že by k provedení úkonů v řízení na pracovišti OAMP v Havířově došlo za účelem ztížení přístupu žalobce k těmto úkonům. Žalobce o provedení úkonu seznámení s podklady rozhodnutí na pracovišti, které se nachází blíž, než na pracovišti v Havířově, požádal v dopisu právního zástupce ze dne 9. 7. 2021, jímž se z úkonu omluvil a požádal o stanovení nového termínu seznámení s podklady řízení. Vzhledem k tomu, že žalovaný považoval tuto žádost za bezpředmětnou, a nereagoval tedy ani na žádost o provedení úkonu na bližším pracovišti k bydlišti žalobce, soud nemohl předvídat, zda by žalobcově žádosti v tomto směru bylo vyhověno, případně zda by žalovaný uvedl dostatečný důvod, který mu brání v provedení úkonu na bližším pracovišti k bydlišti žalobce. Městský soud přitom upozorňuje na ustanovení § 6 odst. 2 větu první správního řádu, dle níž „[s]právní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje“. Zároveň je ze spisu zřejmé, že žalobce byl následně předvolán k převzetí rozhodnutí na pracovišti v Praze – Ruzyni.

42. Soud tedy shrnuje, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spise, neboť podklady rozhodnutí, na které žalovaný odkazuje ve svém rozhodnutí, nejsou součástí spisového materiálu. Tento nedostatek brání přezkumu rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů a je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Soud zároveň shledal důvody pro zrušení rozhodnutí pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, když žalobci nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu.
43. V dalším řízení bude na žalovaném, aby do správního spisu doplnil veškeré podklady svého rozhodnutí a aby žalobci umožnil vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Žalovaný poté ve věci znovu rozhodne o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, přičemž přihlédne ke všem skutečnostem, které v řízení vyjdou najevo. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je správní orgán vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
44. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení, písemné podání k soudu] právní služby v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 6 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 6. února 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně